

Europejska polityka w dziedzinie szkolenia kadr wymiaru sprawiedliwości

Europejskie szkolenie kadr wymiaru sprawiedliwości ma istotne znaczenie dla wszystkich prawników praktyków, a w szczególności dla sędziów i prokuratorów. Dzięki szkoleniom będą oni bowiem bardziej kompetentni w zakresie wdrażania europejskich ram prawnych. Zaufanie i zrozumienie między prawnikami praktykami gwarantuje pełną i spójną realizację praw osób fizycznych i spółek.

Wspólne wysiłki na rzecz lepszego europejskiego szkolenia kadr wymiaru sprawiedliwości

W świetle nowych obowiązków powierzonych Unii Europejskiej traktatem lizbońskim i w celu wdrożenia priorytetów ustanowionych przez program sztokholmski w dziedzinie europejskiego szkolenia kadr wymiaru sprawiedliwości Komisja Europejska przyjęła we wrześniu 2011 r. [komunikat pt. „Budowanie zaufania do europejskiego wymiaru sprawiedliwości – nowy wymiar europejskiego szkolenia dla pracowników wymiaru sprawiedliwości”](#). Celem tego komunikatu było nadanie nowego wymiaru szkoleniu kadr wymiaru sprawiedliwości oraz umożliwienie coraz większej liczbie prawników praktyków dostępu do wysokiej jakości szkoleń na temat prawa Unii Europejskiej.

Trzy czwarte sędziów oraz prokuratorów, którzy udzielili odpowiedzi, było zdania, że w miarę upływu czasu liczba spraw z zakresu prawa UE wzrasta. Dlatego konieczne jest polepszenie i rozszerzenie oferty szkoleniowej na szczeblu UE. Prawie połowa sędziów i prokuratorów, którzy udzielili odpowiedzi, ma do czynienia z zagadnieniami z zakresu prawa UE co najmniej raz na trzy miesiące. W związku z tym 65% sędziów i prokuratorów uznaje znajomość prawa UE i jego stosowanie za istotne dla pełnionej przez siebie funkcji (*wyniki ankiety przeprowadzonej wśród sędziów, prokuratorów i pracowników sądowych w państwach członkowskich UE dotyczącej ich doświadczeń związanych ze szkoleniem kadr wymiaru sprawiedliwości: opracowanie Parlamentu Europejskiego pt. [„Judicial training in the EU Member States”, 2011 r.](#)*).

Komisja Europejska wyznaczyła cel, jakim jest **umożliwienie 700 000 prawników praktyków**, czyli połowie przedstawicieli środowisk prawniczych w Unii Europejskiej, udziału **w europejskim szkoleniu kadr wymiaru sprawiedliwości do 2020 r.** przy wykorzystaniu dostępnych środków na **szczeblu lokalnym, krajowym i europejskim**, zgodnie z celami [programu sztokholmskiego](#).

Osiągnięcie tego celu jest **wspólnym obowiązkiem wszystkich zainteresowanych stron**. Państwa członkowskie, rady ds. sądownictwa, **krajowe i europejskie organy odpowiedzialne za szkolenie kadr wymiaru sprawiedliwości**, przedstawiciele zawodów prawniczych na szczeblu krajowym i europejskim muszą **zaangażować się** we włączanie prawodawstwa UE i zagadnień dotyczących jego stosowania do krajowych i lokalnych szkoleń, w zwiększanie liczby szkoleń dla kadr wymiaru sprawiedliwości na temat przepisów prawa UE oraz zwiększanie liczby ich uczestników.

Podejmowanie działań

Komisja **wzywa państwa członkowskie i przedstawicieli zawodów prawniczych** do zagwarantowania, że **prawnicy praktycy w trakcie swojej pracy zawodowej odbędą co najmniej jedno tygodniowe szkolenie na temat dorobku prawnego i instrumentów prawnych UE**.

Komisja **zobowiązuje się do podwyższenia kwoty dostępnych środków** przeznaczonych na europejskie szkolenie kadr wymiaru sprawiedliwości w celu wspierania **projektów wysokiej jakości**, które mają większy ogólnoeuropejski wpływ. Celem tych projektów będzie szkolenie prawników praktyków w zakresie prawa UE, w tym rozwój e-uczenia się. Mając na względzie **coroczne przeszkolenie ponad 20 000 prawników praktyków do 2020 r.**, w nowych wieloletnich ramach finansowych na lata 2014-2020 europejskie szkolenie kadr wymiaru sprawiedliwości zostało uznane za priorytet.

Informacje dotyczące **unijnego wsparcia finansowego** na projekty europejskiego szkolenia kadr wymiaru sprawiedliwości znajdują się na stronach internetowych Dyrekcji Generalnej ds. Sprawiedliwości i Konsumentów, [Dyrekcji Generalnej ds. Konkurencji](#), [Dyrekcji Generalnej ds. Migracji i Spraw Wewnętrznych](#) oraz Europejskiego Urzędu ds. Zwalczania Nadużyć Finansowych.

Od 2013 r. Komisja wspiera AIAKOS – **dwutygodniowy program wymiany dla nowych sędziów i prokuratorów, zarządzany przez Europejską Sieć Szkolenia Kadr Wymiaru Sprawiedliwości (EJTN)**. Komisja opracuje również środki towarzyszące; będzie to

polegać na rozszerzeniu wspierającej roli **europejskiego portalu „e-Sprawiedliwość”** oraz przygotowaniu **praktycznych wskazówek** dotyczących na przykład metod szkolenia bądź oceny.

Komisja zachęca również do tworzenia **partnerstw publiczno-prywatnych** jako struktur, dzięki którym są opracowywane innowacyjne rozwiązania szkoleniowe. Takie rozwiązania mogą w szczególności przyczynić się do rozszerzenia oferty europejskiego szkolenia kadr wymiaru sprawiedliwości pod względem liczby kursów, a także liczby uczestników, którzy będą mogli z niej skorzystać.

Komisja opracowała moduły szkoleniowe dotyczące wdrażania poszczególnych europejskich aktów prawnych. Są one udostępniane nieodpłatnie i mogą być dostosowywane przez prowadzących specjalistyczne szkolenia do warunków krajowych i różnych grup docelowych. Udostępniono je w portalu w zakładce „**Materiały szkoleniowe**”.

Ocena obecnej sytuacji

Komisja publikuje coroczne sprawozdanie (w języku angielskim) na temat udziału prawników praktyków w szkoleniach z zakresu prawa unijnego w Unii Europejskiej:

- [sprawozdanie z 2018 r\(2588 Kb\)](#)
- [sprawozdanie z 2017 r\(3019 Kb\)](#)
- [sprawozdanie z 2016 r\(1515 KB\)](#)
- [sprawozdanie z 2015 r\(1742 Kb\)](#)
- [sprawozdanie z 2014 r\(1895 Kb\)](#)
- [sprawozdanie z 2012 r\(2265 Kb\)](#), opublikowane w 2013 r.
- [sprawozdanie z 2011 r\(512 Kb\)](#), opublikowane w 2012 r.

W latach 2013–2014 Komisja przeprowadziła **projekt pilotażowy dotyczący europejskiego szkolenia kadr wymiaru sprawiedliwości**, którego pomysłodawcą był Parlament Europejski; projekt miał na celu zidentyfikowanie najlepszych praktyk z zakresu szkoleń dla prawników praktyków na temat prawa UE. Wyniki konsultacji są dostępne poniżej.

- **Badanie dotyczące najlepszych praktyk w szkoleniu sędziów i prokuratorów** – zlecone Europejskiej Sieci Szkolenia Kadr Wymiaru Sprawiedliwości (EJTN).
Sprawozdanie jest dostępne w [języku angielskim\(1619 Kb\)](#). Streszczenie jest dostępne w [języku angielskim\(593 Kb\)](#) oraz w [języku francuskim\(589 Kb\)](#).
Arkusze informacyjne dotyczące **dobrych praktyk** dotyczących szkolenia umieszczono w portalu w części poświęconej dobrym praktykom. Mogą one pomóc osobom i podmiotom szkolącym przedstawicieli różnych zawodów prawniczych udoskonalić metody w zakresie oceny potrzeb szkoleniowych, metodyki szkoleniowej oraz oceny szkoleń.
- **Badanie dotyczące szkolenia adwokatów z zakresu prawa UE** – zlecone Radzie Izb Adwokackich i Stowarzyszeń Prawniczych Unii Europejskiej (CCBE) oraz Europejskiemu Centrum Sądownictwa i Zawodów Prawniczych przy Europejskim Instytucie Administracji Publicznej (EIPA).
Sprawozdanie zostało opublikowane w [interaktywnym magazynie\(2857 Kb\)](#) oraz w [formacie pdf\(1807 Kb\)](#) w języku angielskim. Streszczenie jest dostępne w [języku angielskim\(1064 Kb\)](#) oraz w [języku francuskim\(1378 Kb\)](#).
Arkusze informacyjne dotyczące systemów kształcenia adwokatów we wszystkich państwach członkowskich UE zamieszczono w portalu w części dotyczącej kształcenia prawników praktyków na szczeblu krajowym. Mogą one pomóc krajowym izbom adwokackim i organom samorządu zawodowego w ocenie przebytych szkoleń dowolnego aplikanta mającego zamiar skorzystać z prawa do swobody przedsiębiorczości w Unii Europejskiej.
Niektóre załączniki do sprawozdania są dostępne w języku angielskim, na przykład [załącznik B – wyniki konsultacji\(2140 Kb\)](#) oraz załącznik H: [kwestionariusz nr 1 dotyczący systemów szkolenia\(164 Kb\)](#) oraz [wyjaśnienia do niego\(163 Kb\)](#), [kwestionariusz nr 2 dotyczący podmiotów szkoleniowych\(286 Kb\)](#) oraz [wyjaśnienia do niego\(234 Kb\)](#) i [kwestionariusz nr 3 dotyczący dobrych praktyk szkoleniowych\(190 Kb\)](#) oraz [wyjaśnienia do niego\(62 Kb\)](#).
Strona internetowa projektu znajduje się [tutaj](#).
- **Badanie bieżącej sytuacji w zakresie szkolenia pracowników sądów na temat prawa UE i wspierania współpracy między podmiotami szkolącymi pracowników sądów na szczeblu unijnym** – zlecone konsorcjum składającemu się z Europejskiego Centrum Sądownictwa i Zawodów Prawniczych przy Europejskim Instytucie Administracji Publicznej, organizacji Justice Coopération Internationale (JCI, Francja), Szkockiej Służby ds. Sądów (Scottish Court Services – Zjednoczone Królestwo), Centrum Studiów Prawniczych (Centro de Estudios Juridicos – Hiszpania), Krajowej Szkoły Sądownictwa i Prokuratury (Polska) oraz saksońskiego Ministerstwa Sprawiedliwości i Europy (Staatsministerium der Justiz und für Europa – Niemcy).

Badanie jest dostępne w [języku angielskim\(1379 Kb\)](#). Streszczenie jest dostępne w [języku angielskim\(909 Kb\)](#) oraz w [języku francuskim\(893 Kb\)](#). Zawarte w badaniu zalecenia dotyczące sposobu udoskonalenia szkoleń dla pracowników sądów są również dostępne w [języku angielskim\(938 Kb\)](#) oraz [języku francuskim\(950 Kb\)](#).

Zarys głównych zadań i funkcji pracowników sądów można znaleźć w [tej tabeli\(383 Kb\)](#). Szczegółowy opis zadań pracowników sądów w poszczególnych państwach członkowskich zostanie wkrótce opublikowany w portalu na stronach dotyczących poszczególnych państw członkowskich.

Opis systemów szkolenia pracowników sądów w państwach członkowskich zostanie opublikowany w części [portal](#)u dotyczącej szkolenia prawników praktyków na szczeblu krajowym.

- **Projekt wspierania współpracy między przedstawicielami wymiarów sprawiedliwości, których dotyczy europejskie szkolenie kadr wymiaru sprawiedliwości**, zlecony Europejskiej Sieci Szkolenia Kadr Wymiaru Sprawiedliwości. Sprawozdanie jest dostępne w [języku angielskim\(1499 Kb\)](#). Streszczenie jest dostępne w [języku angielskim\(631 Kb\)](#) oraz w [języku francuskim\(630 Kb\)](#).
Arkusze informacyjne dotyczące zadań sieci sądowych w zakresie szkolenia na szczeblu unijnym są dostępne w [portal](#)u w części dotyczącej europejskich sieci i struktur szkoleniowych.

Kontekst

W 2006 r. Komisja Europejska opublikowała [komunikat](#) do Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie szkolenia pracowników wymiaru sprawiedliwości w Unii Europejskiej.

W 2008 r. przyjęto [rezolucję](#) Rady i przedstawiciele rządów państw członkowskich zebranych w Radzie w sprawie szkolenia sędziów, prokuratorów i pracowników wymiaru sprawiedliwości w Unii Europejskiej.

W 2009 r. Parlament Europejski opublikował [badanie dotyczące poprawy szkolenia kadr wymiaru sprawiedliwości w Unii Europejskiej\(553 Kb\)](#), w języku francuskim.

Po wejściu w życie traktatu lizbońskiego w grudniu 2009 r. powstała podstawa prawna dla działań związanych z europejskim szkoleniem kadr wymiaru sprawiedliwości. W art. 81 i 82 wśród środków koniecznych do rozwijania współpracy sądowej w sprawach cywilnych i handlowych oraz karnych wymienia się „wspieranie szkolenia sędziów i innych pracowników wymiaru sprawiedliwości”.

W grudniu 2009 r. Rada przyjęła [program sztokholmski](#), w którym szczególną uwagę poświęcono europejskiemu szkoleniu skierowanemu do wszystkich prawników praktyków.

W [planie działania](#) służącym realizacji programu sztokholmskiego i w [sprawozdaniu](#) na temat obywatelstwa UE z 2010 r. Komisja oświadczyła, że europejskie szkolenie kadr wymiaru sprawiedliwości stanowi priorytet. Parlament Europejski również nieustannie podkreśla, że odpowiednie szkolenia dla kadr wymiaru sprawiedliwości znacząco przyczyniają się do poprawy funkcjonowania rynku wewnętrznego i ułatwiają obywatelom korzystanie z przysługujących im [praw](#).

Na koniec 2010 r. Komisja przeprowadziła konsultacje z zainteresowanymi stronami, w których udział wzięły państwa członkowskie, członkowie Forum ds. Wymiaru Sprawiedliwości oraz [Europejska Sieć Szkolenia Kadr Wymiaru Sprawiedliwości](#) i jej członkowie. Streszczenie ustaleń poczynionych w wyniku konsultacji znajduje się [tutaj\(192 Kb\)](#).

W dniu 13 września 2011 r. Komisja Europejska przyjęła komunikat pt. [„Budowanie zaufania do europejskiego wymiaru sprawiedliwości – nowy wymiar europejskiego szkolenia dla pracowników wymiaru sprawiedliwości”](#).

W konkluzjach z 27 i 28 października 2011 r. na temat europejskiego szkolenia kadr wymiaru sprawiedliwości (dostępnych w [języku angielskim](#)) Rada ds. Wymiaru Sprawiedliwości i Spraw Wewnętrznych zachęca do corocznej wymiany informacji z Komisją na temat dostępnych szkoleń z zakresu prawa unijnego i liczby prawników praktyków, którzy odbyli szkolenie, oraz zwraca się do Komisji o przedstawianie corocznego sprawozdania dotyczącego europejskiego szkolenia kadr wymiaru sprawiedliwości.

W 2012 r. Parlament Europejski zaproponował przeprowadzenie projektu pilotażowego dotyczącego europejskiego szkolenia kadr wymiaru sprawiedliwości, mającego na celu:

- zidentyfikowanie najlepszych praktyk w zakresie szkolenia sędziów i prokuratorów oraz osób wykonujących zawody prawnicze na temat krajowych systemów prawa, jak i prawa unijnego,
- zidentyfikowanie najbardziej efektywnych sposobów organizowania na szczeblu lokalnym szkoleń z prawa unijnego i krajowych systemów prawnych dla sędziów, prokuratorów i osób wykonujących zawód prawniczy oraz upowszechnianie dialogu i współpracy między sędziami i prokuratorami z Unii Europejskiej,

- zachęcanie podmiotów organizujących unijne szkolenie dla kadr wymiaru sprawiedliwości do dzielenia się najlepszymi praktykami i upowszechniania ich na terytorium UE, oraz
- poprawę współpracy między EJTN i krajowymi instytucjami prowadzącymi szkolenia dla kadr wymiaru sprawiedliwości. Projekt będzie obejmował takie podmioty szkoleniowe jak Akademia Prawa Europejskiego (ERA) oraz organizacje zawodowe na szczeblu europejskim, na przykład Europejską Sieć Rad Sądownictwa, Sieć Prezesów Sądów Najwyższych Unii Europejskiej, Stowarzyszenie Rad Stanu i Naczelnych Sądów Administracyjnych Unii Europejskiej oraz Sieć Prokuratorów Generalnych przy Sądach Najwyższych Unii Europejskiej.

W listopadzie 2013 r. w trakcie warsztatów w Parlamencie Europejskim wiceprzewodnicząca Viviane Reding wygłosiła w języku angielskim przemówienie zatytułowane [„Szkolenie z zakresu prawa: podstawowe narzędzie osiągnięcia doskonałości przez europejski wymiar sprawiedliwości”](#).

W czerwcu 2016 r. Europejska Sieć Szkolenia Kadr Wymiaru Sprawiedliwości przyjęła dziewięć zasad na potrzeby szkolenia kadr wymiaru sprawiedliwości. Zasady te są uznawane za podstawę zarządzania potrzebami szkoleniowymi przez wymiar sprawiedliwości, jak również za ramy dla podmiotów szkoleniowych w odniesieniu do planowania i przeprowadzania szkoleń dla sędziów i prokuratorów. Zasady dotyczą takich kwestii, jak prawo do szkolenia w czasie pracy, odpowiedzialność za zapewnienie niezbędnych środków, obowiązkowe szkolenie wstępne na początku kariery zawodowej, stosowanie nowoczesnych metod i włączenie zagadnień dotyczących technologii i zagadnień niezwiązanych z prawem do programów szkoleń. Treść zasad oraz dodatkowe informacje znajdują się tutaj w [języku angielskim](#) oraz [języku francuskim](#).

Powiązane badania

[Rozwijanie współpracy sądowej w Unii Europejskiej\(1694 Kb\)](#), 2009 r., w języku francuskim

[Kształcenie kadr wymiaru sprawiedliwości w państwach członkowskich Unii Europejskiej](#), 2011 r., w języku angielskim

Warsztaty Parlamentu Europejskiego dotyczące „szkolenia prawników praktyków: nauczanie prawa UE oraz warsztatu pracy sędziego”: [Sesja I – Nauka prawa UE i dostęp do niego: niektóre najlepsze praktyki](#) oraz [Sesja II – Wzmacnianie wzajemnego zaufania](#) (w języku angielskim), 2013 r.

Stroną zarządza Komisja Europejska. Informacje na tej stronie nie muszą odzwierciedlać oficjalnego stanowiska Komisji Europejskiej, nie ponosi ona również odpowiedzialności za wszelkie informacje, dane czy odniesienia na niej zawarte. Więcej informacji na temat praw autorskich odnoszących się do stron UE znajduje się na stronie „Informacje prawne”.

Ostatnia aktualizacja: 15/04/2019